Veiligheid- en hygiënewijzer

KITS OONLIE

kinderopvang

Versie: juni 2022

Inhoudsopgave

Inleiding 4
1. Continu proces 5
1.1 Niet afgedekte risico's 5
1.2 Omgaan met kleine risico's 6
1.3 Bedrijfshulpverlening en KEHBO 6
2. Risico's Fysieke Veiligheid 6
2.1 Vallen van hoogte 7
2.2 Verstikking en/of verslikking 7
2.3 Vergiftiging 7
2.4 Verbranding 7
2.5 Verdrinking 8
3. Risico's Sociale veiligheid 8
3.1 Grensoverschrijdend gedrag 8
3.2 Vermissing 9
4. Risico's Gezondheid 9
4.1 (Infectie)ziektes 10
4.2 Maatregelen ter voorkoming van wiegendood (KDV) 10
Bijlagen Veiligheid- en hygiënewijzer 11
Overzicht huisartsen 11

Inleiding

Sinds 2018 zijn kinderopvangorganisaties verplicht om een beleid te hebben met betrekking tot de veiligheid en gezondheid. Uitgangspunt hierbij is kinderen te beschermen tegen grote risico's en hen te leren omgaan met kleine risico's. Kits Oonlie heeft de onderwerpen die beschreven moeten worden in een beleid veiligheid en gezondheid ondergebracht in haar veiligheids- en hygiënewijzer. Deze wijzer maakt onderdeel uit van het kwaliteitssysteem van de organisatie en is terug te vinden op de website van Kits Oonlie voor ouders. Voor de medewerkers is de wijzer terug te vinden op de Ipad onder het kwaliteitssysteem van Kits Oonlie.

In het eerste hoofdstuk wordt beschreven op welke wijze Kits Oonlie zorgt dat het alles wat beschreven staat in deze wijzer onder de aandacht wordt gebracht van de medewerkers. Hiernaast wordt ook beschreven op welke wijze de organisatie samen met de medewerkers zorgt voor een proces van continue verbetering op het gebied van veiligheid en gezondheid. Tevens wordt aandacht besteed aan de niet afgedekte risico's, maar ook de wijze waarop de organisatie omgaat met kleine risico's.

In de andere hoofstukken komen de voornaamste risico's binnen de opvang, welke grote gevolgen kunnen hebben voor de veiligheid en gezondheid van kinderen aan bod. De voornaamste risico's zijn ingedeeld in drie categorieën en iedere categorie beslaat een hoofdstuk:

- Fysieke veiligheid
- Sociale veiligheid
- Gezondheid

In deze hoofstukken worden de voornaamste risico's benoemd, maar ook eventuele corrigerende en preventieve maatregelen die gelden binnen de organisatie.

1. Continu proces

Het is van belang dat het beleid voor veiligheid en hygiëne samen met de pedagogisch medewerkers regelmatig wordt besproken, zodat waar nodig bijstelling kan plaatsvinden van afspraken en/of instructies die in de veiligheid- en hygiënewijzer zijn beschreven.

Aan de hand van een vooraf vastgestelde planning worden de afspraken en/of instructies die zijn beschreven in de veiligheids- en hygiënewijzer doorgenomen in de hoofdleid(st)er vergadering en/of in de teamvergaderingen. Er samen gekeken of hetgeen beschreven is nog actueel is, maar ook of alle medewerkers weten wat er van ze wordt verwacht. Het gaat hier met name om processen en instructies die voor de gehele organisatie gelden. Mocht er op een locatie een afwijkende afspraak gelden, zal in de beschrijving duidelijk worden aangegeven om welke locatie het gaat en welke afwijkende afspraak er geldt.

Naast het doornemen van alle afspraken en/of instructies, wordt er jaarlijks een RI&E veiligheid en gezondheid uitgevoerd de hoofdleid(st)er samen met het team. Tijdens de teamvergadering is tevens ruimte om risico's met elkaar te bespreken.

De pedagogisch adviseur controleert of de risico-inventarisatie op de juiste wijze is ingevuld en ziet er op toe dat eventuele actiepunten worden uitgevoerd. Wanneer één van de actiepunten een wijziging van het beleid of werkwijze tot gevolg heeft, zal deze worden voorgelegd aan kwaliteitsmedewerker. Waar nodig wordt de OC, PVT of directie eerst om advies gevraagd voor een wijziging in het kwaliteitssysteem kan plaatsvinden. Wanneer dit niet het geval is wordt de wijziging ter beoordeling voorgelegd aan de hoofdleidsters. Na eventuele aanpassingen wordt het nieuwe onderdeel besproken in de eerst volgende teamvergadering. Wanneer een wijziging niet kan wachten tot een teamvergadering, legt de pedagogisch adviseur de wijziging uit en verzorgt de implementatie.

De verschillende risico's zijn in de RI&E verder gespecifieerd, waarbij wordt aangegeven welke preventieve maatregelen worden genomen om de risico's te verkleinen, dan wel uit te sluiten. Een uitwerking van deze preventieve, maar ook eventuele corrigerende maatregelen zijn opgenomen in de hierop volgende hoofstukken.

1.1 Niet afgedekte risico's

Helaas is het niet mogelijk alle risico's af te dekken. Wanneer er zich tijdens de opvang iets voordoet, wat niet in het kwaliteitssysteem van Kits Oonlie is omschreven, moet te allen tijde de pedagogisch adviseur of de directie om advies worden gevraagd. Per situatie zal gekeken worden hoe er gehandeld dient te worden.

Stel dat bijvoorbeeld het luchtalarm afgaat (het is geen 12.00 uur op de eerste maandag van de maand), wat moeten de medewerkers dan doen als ze eenmaal binnen zijn met de kinderen? De pedagogisch medewerkers nemen in dit geval contact op met de pedagogisch adviseur of de directie.
Wanneer contact niet mogelijk is, om welke reden dan ook, zullen de medewerkers de instructies van de gemeente of hulpdiensten moeten volgen. De medewerkers proberen het nieuws, waar mogelijk, te volgen via een radio of het internet.

1.2 Omgaan met kleine risico's

Uiteraard wil Kinderopvang Kits Oonlie zo veilig en gezond mogelijk opvang bieden, waarbij ongelukken of ziekten als gevolg van bijvoorbeeld niet schoon of ondeugdelijk speelgoed worden voorkomen. Maar een kind is ook een kind en moet ook leren wat zijn grenzen zijn. Door het ervaren van risicovolle situaties, bijvoorbeeld tijdens het spelen, leren kinderen risico's inschatten en ontwikkelen zij cognitieve vaardigheden om de juiste afwegingen te maken wanneer een risicovolle situatie zich opnieuw voordoet.

Kits Oonlie aanvaardt daarom de risico's die slechts kleine gevolgen kunnen hebben voor de kinderen, waarbij de kinderen geleerd wordt om op een juiste manier om te gaan met deze risico's. In de RI&E is terug te vinden op welke wijze om wordt gegaan met deze kleine risico's en welke afspraken hiervoor gelden op de vestigingen. Deze kleine risico's hebben geen code A of B, maar staan aangeduid als 'geaccepteerd risico'. Een uitleg van alle codes van RI&E zijn weergegeven op het formulier.

1.3 Bedrijfshulpverlening en KEHBO

Het kan natuurlijk altijd voorkomen dat er ondanks alle maatregelen iets gebeurt, waarna er BHV/EHBO handelingen verricht moeten worden. Binnen de kinderopvang is het dan ook van belang dat de bedrijfshulpverlening[1] goed is geregeld. Hiernaast is in Wet IKK beschreven dat er per kindcentrum ten minste één medewerker aanwezig moet zijn die in het bezit is van een certificaat voor KEHBO. Alle vaste medewerkers van Kits Oonlie worden dan ook verplicht tot het volgen van een BHVKEHBO-opleiding, zodat er bij het inplannen van de medewerkers niet gekeken hoeft te worden of er wel een medewerker aanwezig met een certificaat. Tijdens deze opleiding leren zij (K)EHBO handelingen alsmede handelingen in geval van brand of ontruiming. De medewerkers met een diploma nemen in geval van een calamiteit het voortouw en zorgen dat de andere medewerkers ondersteuning bieden.

In een geval van een calamiteit of ongeval, dient er een ongevallenformulier ingevuld te worden. Er is een formulier voor ongevallen met kinderen en één voor ongevallen met medewerkers. Formulieren kunnen digitaal worden ingevuld vanuit de map "Kwaliteitssysteem" op de Ipad, maar ook door te klikken op de link in deze wijzer.

De instructies die gelden bij **brand en ontruiming** zijn hier terug te lezen.

2. Risico's Fysieke Veiligheid

De risico's fysieke veiligheid zijn onder te verdelen in verschillende risico's. Deze worden in dit hoofdstuk doorgenomen en per risico wordt kort omschreven op welke manier Kits Oonlie het risico verkleint door het nemen van preventieve maatregelen, maar ook welke corrigerende maatregelen, eerste hulp bij ongevallen, er genomen kunnen worden, mocht dit nodig zijn.

Omdat Kits Oonlie kinderen bij een aantal locaties naar school brengt en ook weer ophaalt met bussen, zijn er voor de medewerkers instructies geschreven voor het gebruik van de bussen. Ook medewerkers van het kinderdagverblijf en de peuteropvang kunnen gebruik maken van de bussen als zij een uitje hebben gepland. Het risico op een

[1] Op iedere vestiging is een alarmkaart aanwezig met belangrijke telefoonnummers, tevens is als bijlage een overzicht met gegevens toegevoegd van huisartsenpraktijken waarmee Kits Oonlie een samenwerking heeft.

ongeval in het verkeer is niet onder te brengen in één van de voornaamste risico, maar wel een hele belangrijke om te verkleinen.

2.1 Vallen van hoogte

In de kinderopvang bestaat het risico dat kinderen van hoogte kunnen vallen. Denk bijvoorbeeld aan de hoge boxen en bedden, de commodes op de kinderdagverblijven en peuteropvang, maar ook de speeltoestellen op de buitenterreinen.

Om het vallen van hoogte te verkleinen heeft Kits Oonlie bedden en boxen die voldoen aan de huidige wet- en regelgeving. Hiernaast worden kinderen die kunnen staan niet meer in een hoge box gelegd, omdat de boxen geen dakje hebben zoals de bedden. Naast de bedden en boxen, wordt op de kinderdagverblijven en de peuteropvang gebruik gemaakt van commodes voor het verschonen van de kinderen. Ook bij het gebruik van de commode is er een risico dat de kinderen vallen, daarom heeft Kits Oonlie aanvullende instructies voor het gebruik van de commode.

Op de buitenterreinen van Kits Oonlie kunnen toestellen aanwezig zijn. Wanneer Kits Oonlie de toestellen heeft aangeschaft, wordt er een ondergrond geplaatst die hoort bij de valhoogte. Ook bij de toestellen die op de schoolpleinen staan, is een passende ondergrond geplaatst.

2.2 Verstikking en/of verslikking

Voor alle leeftijden is er een risico op verstikking en/of verslikking, maar met name in de leeftijd van 0-4 jaar is het risico het grootst. Kits Oonlie heeft diverse afspraken om het risico te verkleinen:

- Geen koordjes waar de kinderen bij kunnen
- Geen sieraden tijdens het slapen, als ouders dit wel willen, moet een overeenkomst afwijking veiligheidsprocedure door de ouders worden getekend.
- Knutselen
- Voeding

2.3 Vergiftiging

Om de kans op vergiftiging te verkleinen staan alle schoonmaakmiddelen op plaatsen waar de kinderen niet bij kunnen, waar mogelijk niet alleen middels een sluiting op een kast, maar bij voorkeur ook op een hoogte waar kinderen niet bij kunnen.

Naast een vergiftiging door schoonmaakmiddelen, bestaat er ook een kans op vergiftiging door bepaalde planten. Op de terreinen van Kits Oonlie wordt bij het planten altijd advies gevraagd aan de vaste tuinman, zodat alleen veilige planten op de terreinen staan.

2.4 Verbranding

Verbranding kan diverse oorzaken hebben, bijvoorbeeld door bereiding of gebruik van warme dranken en/of voeding, maar ook buiten kunnen de kinderen verbranden. Kits Oonlie heeft hier regels voor opgesteld, zodat dat kans op verbranding wordt verkleind:

- (bereiding) warme dranken en/of voeding
- Warme en koude dagen

2.5 Verdrinking

Het risico dat een kindje verdrinkt tijdens de opvang is niet groot, maar het is wel belangrijk dat medewerkers zich bewust zijn van dit risico. Wanneer er in de zomer bijvoorbeeld zwembadjes worden neergezet, is het belangrijk om de regels voor het gebruik door de te nemen. Deze regels zijn beschreven bij "Warme en koude dagen". Tijdens het wandelen of een uitje kan ook een risico op verdrinking ontstaan, daarom zijn ook hier regels voor opgesteld.

Bij de BSO mogen kinderen zonder toezicht buiten spelen en ook van het schoolplein af als ouders, kind en medewerker hier een afsprakenformulier voor hebben ingevuld. Wanneer er water in/om het schoolplein aanwezig is, wordt tijdens hier tijdens het maken van afspraken tussen ouders, kind en medewerker rekening mee gehouden.

3. Risico's Sociale veiligheid

De risico's sociale veiligheid zijn onderverdeeld in, Grensoverschrijdend gedrag/ Kindermishandeling en vermissing.

3.1 Grensoverschrijdend gedrag

Onder grensoverschrijdend gedrag vallen zowel seksuele, fysieke als psychische grensoverschrijdingen. Grensoverschrijdend gedrag door een volwassene of door kinderen kan een grote impact hebben op het welbevinden van het betreffende kind. Dit thema heeft dan ook de aandacht binnen de organisatie en Kits Oonlie heeft verschillende maatregelen getroffen om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen, maar ook afspraken gemaakt over de stappen die genomen moeten worden als er toch grensoverschrijdend gedrag is geconstateerd.

Vier ogenprincipe en achterwachtregeling

Binnen Kits Oonlie wordt er gewerkt op basis van het **vier ogenprincipe**. Dit houdt in dat er altijd twee personen op de groep aanwezig dienen te zijn. Hierdoor worden zowel de kinderen als het personeel beschermd. Wanneer zich bijvoorbeeld een moeilijke situatie voordoet, kan een ander hulp bieden, maar het vier ogenprincipe heeft ook een controlerende functie naar elkaar. Kits Oonlie hanteert hierbij het beroepskracht-kindratio zoals deze wettelijk is vastgesteld.

Op de BSO is het vier ogenprincipe niet verplicht en geldt de **achterwachtregeling**, maar ook hier probeert Kits Oonlie er altijd voor te zorgen dat er twee personen aanwezig zijn tijdens de opvang. Mocht dit niet het geval zijn, dan is er altijd iemand in één van de scholen aanwezig. Tevens kan, in geval van nood, de pedagogisch adviseur of een medewerker van kantoor, gebeld worden, dit geldt ook voor de andere locaties van Kits Oonlie.

Personenregister Kinderopvang

Alle medewerkers en stagiaires van Kits Oonlie, zijn in het bezit van een verklaring omtrent gedrag en zijn ingeschreven in het personenregister. Zolang er geen inschrijving is en geen koppeling in het personenregister Kinderopvang heeft plaatsgevonden, mag een medewerker of stagiaire niet starten met zijn of haar werkzaamheden op de groep.

Personen, anders dan een medewerker of stagiaire, die structureel bij de kinderen aanwezig zijn, wordt tevens verwacht dat zij zich inschrijven in het personenregister, zodat zij gekoppeld kunnen worden aan de locaties van de organisatie. De directie

bepaald wanneer een persoon structureel contact heeft met de kinderen.

Omgangsregels

In het pedagogisch beleid is omschreven hoe Kits Oonlie de kinderen normen en waarden bijbrengt, waardoor zij tevens leren hoe zij met elkaar om horen te gaan. Zij leren wat wel en niet toelaatbaar is, maar ook welk gedrag gepast is en wel gedrag niet gepast is.

Tijdens de opvang leren de medewerkers de kinderen dat het belangrijk is dat ze het direct aangeven wanneer zij bepaald gedrag ervaren dat niet wenselijk is.

Protocol Kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag

Binnen de organisatie wordt het "Protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag" gebruikt. Alle locaties van Kits Oonlie hebben toegang tot het protocol inclusief een aanvulling waarbij wordt aangegeven wie welke stappen onderneemt binnen de organisatie. De medewerkers kennen de inhoud van het protocol en de aanvulling.

Om ervoor te zorgen dat de kennis van het protocol niet wegzakt, wordt er jaarlijks tijdens één van de teamvergaderingen aandacht besteed aan de inhoud hiervan.

Tevens heeft Kits Oonlie voor ondersteuning van de medewerkers, bij (vermoeden van) kindermishandeling of grensoverschrijdend gedrag, aandachtsfunctionarissen aangesteld.

3.2 Vermissing

Ook tijdens de opvang kan het voorkomen dat een kind vermist raakt. Er kunnen verschillende situaties zijn, waarbij er actie ondernomen dient te worden door de medewerkers. Deze verschillende situaties en te ondernemen acties zijn beschreven in "Hoe te handelen bij vermissing kind".

4. Risico's Gezondheid

De voornaamste risico's voor de gezondheid staan in relatie tot hygiëne op de locaties en van de medewerkers. Kits Oonlie maakt gebruik van de door het RIVM opgestelde boek voor Hygiëne en Veiligheid[2]. Van de medewerkers wordt verwacht dat zij de richtlijnen hieruit volgen. De pedagogisch adviseur controleert tijdens haar wekelijkse bezoeken of de richtlijnen worden gevolgd. Hiernaast voert de pedagogisch adviseur ieder kwartaal een hygiënecheck uit op alle vestigingen. De pedagogisch adviseur verwerkt de uitkomsten en eventuele actiepunten in een verslag.

De medewerkers van Kits Oonlie maken zelf schoon om het 'thuis gevoel' na te bootsen. Op alle vestigingen zijn schoonmaakschema's terug te vinden. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen dagelijkse taken, zoals stofzuigen en de wc's schoonmaken, en wekelijkse taken, zoals dweilen. Er is ook een schema voor maandelijkse schoonmaaktaken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het lappen van de ramen. Naast schoonmaakschema's zijn er voor de kinderdagverblijven ook afspraken voor het gebruik/verschonen van de bedjes

[2] Hygiëne richtlijn voor KDV, PSZ en BSO.

.

Op de kinderdagverblijven en peuteropvang worden kinderen dagelijks verschoond en om het risico op diarree te verkleinen, zijn er extra regels opgesteld voor het commodegebruik.

Nu kan het ook voorkomen dat door een verkeerde bereiding of verkeerd bewaren van voeding, een infectie of vergiftiging kan optreden. Ook voor het bereiden en bewaren van voeding volgende medewerkers de Hygiëne richtlijn voor KDV/PSZ/BSO.

4.1 (Infectie)ziektes

Bepaalde groepen zijn extra kwetsbaar voor infectieziekten. Dat geldt onder andere voor jonge kinderen. Daar waar veel kinderen veel tijd met elkaar doorbrengen, zoals in de kinderopvang, is het risico op besmetting dus relatief groot. Om die reden is Kits Oonlie dan ook verplicht om de GGD, volgens artikel 26 van de Wet Publieke Gezondheid, op de hoogte te stellen van een ongewoon aantal kinderen met een infectieziekte. De GGD kan dan onderzoeken om welke ziekte het gaat, zo nodig kan bron- en contactonderzoek verrichten en hygiëneadviezen geven. Zo kunnen we voorkomen dat de ziekte zich verspreidt.

Zieke kinderen

Het kan voorkomen dat een kindje ziek naar de opvang wordt gebracht of ziek wordt tijdens de opvang. Voor beide situaties heeft de organisatie regels opgesteld die gevolgd moeten worden[3].

Wanneer een kindje niet lekker is, kan het voorkomen dat het medicatie toegediend moet krijgen tijdens de opvang. Dit kan ook het geval zijn bij een allergische reactie. Voor de medewerkers is het voor het toedien van medicijnen belangrijk om te weten wat zij wel en niet mogen. Om het risico op verkeerde toediening te verkleinen, heeft Kits Oonlie regels op gesteld voor medicijngebruik tijdens de opvang. Hier wordt tevens beschreven in welke gevallen het is toegestaan om een injectie toe te dienen bij een kind.

4.2 Maatregelen ter voorkoming van wiegendood (KDV)

Het begrip wiegendood betekent een plotselinge en onvoorziene dood van een ogenschijnlijk gezond kin. Over de oorzaken van wiegendood is nog veel onduidelijk, maar door onderzoek is er inmiddels meer bekend geworden over de omstandigheden waaronder wiegendood zich voordoet. Kits Oonlie heeft voor de medewerkers beschreven welke maatregelen er genomen kunnen worden om de kans op wiegendood te verkleinen.

[3] Ten tijde van een pandemie kunnen andere regels gelden, in dit geval dienen de regels vanuit de overheid gevolgd te worden, de directie brengt de medewerkers en ouders hiervan op de hoogte ook wanneer de eigen regels weer gevolgd mogen worden.

Bijlagen Veiligheid- en hygiënewijzer

Overzicht huisartsen

Alkmaar

Praktijk:	Huisartsen gezondheidscentrum Daalmeer Alkmaar
Adres:	J.Naberstraat 45, 1827 LB Alkmaar
Telefoonnummer:	072-5621333
Spoednummer:	072-5620709 (overdag) / 072-5180618 (buiten kantooruren)
Website:	www.huisartsendaalmeer.nl

Heiloo

Praktijk:	Huisartsen Hoog en Laag
Adres:	Hoog en Laag 38, 1852 AX Heiloo
Telefoonnummer:	072-5330066
Spoednummer:	072-5331526
Website:	www.huisartsenhoogenlaag.praktijkinfo.nl

Limmen

Praktijk:	De Limmer Huisartsen
Adres:	Kerkweg 16, 1906 AW Limmen
Telefoonnummer:	072-5051272
Spoednummer:	072-5051552 (overdag) / 072-5180618 (buiten kantooruren)
Website:	www.delimmerhuisartsen.nl